

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are centered within a blue square that has a pink border. The square is slightly tilted and has a subtle glow effect.

PRH

**TERVETULOA
PRH:n INFOTILAISUUTEEN
”AJANKOHTAISTA TILINTARKASTAJILLE
RAHANPESULAISTA”**

5.9.2023 klo 9.00-10.30
Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Aiheet 5.9.2023

- Riskiarvion laajuus ja sisältö
- Ns. vanhojen asiakkaiden tuntemisesta
- Toisiinsa kytkeytyvät suoritukset
- Tosiasiallinen edunsaaja suomalaisessa tytäryhtiössä
- Sekalaisia kysymyksiä
- Käytännön esimerkkitapauksia.

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are centered within a blue square that has a slight 3D effect, with a pinkish-red shadow on its left side. The entire logo is set against a dark blue background with a low-poly, geometric pattern of various shades of blue.

PRH

Riskiarvion laajuus ja sisältö

Infotilaisuus

5.9.2023

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Sisällöstä ja laajuudesta

- Mitä riskejä, miten vaikuttavat, miten riskejä pienennetään ja/tai hallitaan?
- Asiakkaan luonteen/toiminnan ominaisriski, maantieteellinen riski, toimiala, toiminnan ajallinen ulottuvuus, puhdas voitontavoittelu vs. yleishyödyllinen toiminta jne.
- Yleinen riskiarvio vs. asiakaskohtainen riskiarvio, asiakkaiden riskiluokittelu esim. toimialan perusteella.
- Jos riskiarvio vastaa kattavasti kaikkiin kolmeen kysymykseen, väitän että pituus on useamman A4-liuskan verran 😊
- Muoto ei kuitenkaan merkitsevää niin kauan kuin ei suullisessa muodossa, esim. ohjelmallinen toteutus voi mahdollistaa hyvin hienojakoisen asiakaskohtaisen arvioinnin vaivattomasti.

Haavoittuvuudet ja toimintariskit

- Tietyssä mielessä riskien arvioinnin johtopäätökset tai tulokset, joihin puuttumiseksi pitää eritellä keinoja ja menetelmiä.
- Tilintarkastajien kesken tietynlaista yhdenmukaisuutta, mutta yksilöllisten tekijöiden vaikutusta ei kuitenkaan sovi vähätellä.
- Esimerkkejä haavoittuvuuksista: iso yhteisö jossa lakiosaston hyvä AML-osaaminen ei välity tilintarkastajien käytännön tekemiseen, pienellä yhteisöllä rajalliset resurssit suhteessa haastaviin asiakkaisiin, yksin toimivalla tilintarkastajalla ei saatavilla ”vertaistukea” hankalissa arviointitilanteissa.
- Esimerkkejä toimintariskeistä: hyvämaineista yhteisöä hyödynnetään hyvin suunnitellun ja peitellyn rahanpesun ”esirippuna”, maine ”leppuna” tilintarkastajana kiirii ei-toivotuille asiakkaille, alalle juuri tulleet nuoret tilintarkastajat eivät uskalla kyseenalaistaa riittävästi.

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are centered within a blue square that has a slight 3D effect, with a pinkish-red shadow on its left side. The entire logo is set against a dark blue background with a low-poly, geometric pattern of various shades of blue.

PRH

Vanhojen asiakkaiden tunteminen

Infotilaisuus

5.9.2023

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Tuntemisvelvollisuus

- Tuntemisvelvollisuus täytettävä jo asiakassuhdetta perustettaessa.
- Jos velvollisuutta ei täytetä, asiakassuhdetta ei saa perustaa eikä ylläpitää
- Asiakkaan tuntemista koskevat tiedot ja asiakirjat pidettävä ajantasaisina ja olennaisina.
- Pitkään jatkunut asiakassuhde periaatteessa helpottaa mahdollisten poikkeavuuksien havaitsemista, mutta onko riski tuudittautua ”no eihän nyt TÄLLÄ asiakkaalla mitään tämmöistä..”.
- Jatkuvan riskiarvioinnin merkitys, jokainen asiakas on omanlaisensa joten riskitkin ja niiden arviointi erilaista.

Tietojen ajantasaisuus

- Ajantasaisuus ja relevanttius on kaiken a ja o, vanhentunut ja/tai epäolennainen tieto voi olla jopa haitallisempi kuin olematon tieto.
- Laki ei suoraan määritä tietojen päivityssykliä, arvioitava riskiarviossa riittääkö esim. kerran vuodessa ja mitä riskejä harvennettuun sykliin liittyy & miten riskejä vähennetään/hallitaan.
- Tietolähteissä määrä vs. laatu?



Toisiinsa kytkeytyvät suoritukset

Infotilaisuus

5.9.2023

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Toisiinsa kytkeytyvät suoritukset

- Tarkoitettu tulkittavan laajasti, eli jos erillisillä suorituksilla on jokin yhteinen tai yhteisiä tekijöitä → helposti kyseessä toisiinsa kytkeytyvät suoritukset.
- Sama suorittaja ja/tai sama vastaanottaja, sama maksutapa/-väline, lyhyt aikaikkuna, saman tyyppinen suoritus esim. irtain esine jne.
- Useampaan erään jakaminen tyypillisesti lisää transaktiokustannuksia, joten suoritusten pilkkomisella jokin tavoite, tyypillisesti vaikeuttaa havaitsemista, alittaa kynnyсарvo jne.
- Merkitys ehkä korostuneempi monilla muilla ilmoitusvelvollisilla kuin tilintarkastajilla, mutta siitä huolimatta hyvä pitää silmällä.

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are centered within a dark blue square. This square is set against a larger, slightly offset square with a magenta border, creating a layered effect. The entire logo is set against a background of dark blue geometric shapes.

PRH

Tosiasiallinen edunsaaja suomalaisessa tytäryhtiössä

Infotilaisuus

5.9.2023

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Ulkomainen emoyhtiö, suomalainen tytäryhtiö

- Tytäryhtiö, toisin kuin sivuliike, on itsenäinen oikeushenkilö → velvollinen ilmoittamaan tosiasialliset edunsaajansa.
- Muutaman vuoden kuluttua tilintarkastajat ja muutkin ilmoitusvelvolliset pystyvät tarkistamaan EU-alueelle rekisteröityneen emoyhtiön tosiasialliset edunsaajat BORIS-järjestelmän kautta.
- BORIS = *Beneficial Ownership Registers Interconnection System*.
- Tilintarkastettavalta Suomessa toimivalta tytäryhtiöltä kysytään tosiasiallisia edunsaajia, ja verrataan tätä tietoa edunsaajarekisteriin ilmoitettuun tietoon.



Sekalaisia kysymyksiä

Infotilaisuus

5.9.2023

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Tunnistaminen ja todentaminen AsOy:ssä

- Johtuen toiminnan luonteesta vrt. esim Oy rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski lähtökohtaisesti matalammalla tasolla → kun riskiarviossa asia ja hallintakeinot perusteltu, voidaan soveltaa kevennettyä menettelyä.
- Tyypitapauksissa riittää, että tunnistaminen tapahtuu kaupparekisteriotteelta ja vähintään yhden oikeushenkilön edustajan (tyypillisesti isännöitsijä) henkilöllisyys todennetaan.
- Tosiasiallisina edunsaajina olettamasaännöksen mukaisesti aina kaupparekisteriin merkityt hallituksen jäsenet → ei lisätoimenpiteitä.

”AsOy” onkin rekisteröitynyt osakeyhtiöksi

- Ei suoraan yhteisömuodosta seuraavaa matalampaa riskiluokkaa.
- Tosiasiallisia edunsaajia kysyttävä ja verrattava saatua tietoa kaupparekisteriin ilmoitettuun.
- Tosiasiallisten edunsaajien yksilöintiin käytetään aina suomalaista henkilötunnusta, jos sellainen on saatavilla, muutoin syntymäaika + kansalaisuus.

Tilintarkastaja tietojen verifioijana

- ”Mikä on tilintarkastajan rooli Virre-tietojen oikeellisuuden suhteen, mitä meiltä odotetaan jos koemme että asiakkaan tiedot eivät täsmää meillä olevien tietojen kanssa?”
- Jos kyseessä tosiasiallisten edunsaajien tiedot, laki velvoittaa ilmoittamaan PRH:lle mikäli rekisteriin merkityissä tiedoissa ”puutteita tai epä johdonmukaisuuksia”.
- Muiden tietojen osalta laki ei suoraan velvoita, mutta lienee tilintarkastajan perustyötä selvittää, mistä eroavaisuus johtuu ja kehottaa korjaamaan se.



Käytännön esimerkitapauksia

Infotilaisuus

5.9.2023

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

KKO:2020:98

- A ottanut Y Oy:n nimiin vastikkeetta ajoneuvokalustoa X Oy:sta, vaikka olisi pitänyt tietää tai ainakin pitää todennäköisenä, että X Oy:ta edustanut B syyllistyy luovutuksella rikokseen.
- A oli sittemmin siirtänyt ajoneuvot Z Oy:n nimiin ja siltä vielä myöhemmin henkilön C nimiin.
- Edelleenluovutuksia pidettiin törkeänä rahanpesuna ja rahanpesuun syyllistynyt A oli myös osallisena esirikokseen (törkeä velallisen epärehellisyys).
- Huomionarvoista, että A ei käyttänyt muodollista päätösvaltaa Y tai Z Oy:ssa, vaan peiteltysti tosiasiallista määräysvaltaa → rekisterimerkintärikos.

KKO:2021:6

- Ahvenanmaan rahapeliyhdistys teki asiakkaanaan olleesta kirjanpitäjästä ilmoituksen rahanpesun selvittelykeskukselle.
- Kirjanpitäjä pelasi rahapelejä käytettävissä olevaan varallisuuteensa nähden huomattavan suurilla summilla, isoilla päivittäispanoksilla.
- Pelaaminen jatkui myös ilmoituksen tekemisen jälkeen n. 9 kuukauden ajan ja yli puolen miljoonan euron arvosta.
- Yhdistys tuomittiin yhteisösakkoon tuottamuksellista rahanpesusta, koska ei oltu noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are contained within a blue square that has a pink border. The square is tilted slightly to the right. The background of the entire slide is a dark blue, low-poly geometric pattern.

PRH

Kiitos!

Patentti- ja rekisterihallitus
Rahanpesulain valvonta